

TRỒNG VÀ CHĂM SÓC CÂY VÚ SỮA

☐ Cây vú sữa có tên khoa học là *Chrysophyllum cainito*, Tên tiếng Anh: Star apple. Được du nhập từ châu Mỹ vào Ấn Độ, Srilanka, Thái Lan và sau đó vào Việt Nam. sinh trưởng phát triển trong điều kiện nhiệt độ từ 22 – 34°C. Cây chỉ ra hoa kết quả tốt trong điều kiện khí hậu có 2 mùa mưa nắng phân biệt. Không chịu được gió to do cây có tán dày và rễ ăn nông. Về đất đai chúng sinh trưởng phát triển tốt trên các loại đất phù sa ven sông, đất thịt nhẹ, thoát nước tốt và độ pH từ 5,5 đến 6,5 và độ cao không quá 400m so với mặt nước biển.

☐Giống trồng:

1.1 Chọn giống trồng;

Hiện nay có nhiều giống vú sữa đang được trồng phổ biến đó là:

- Vú sữa Lò Rèn: Có nguồn gốc xã Long Hưng huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang. Đây là vú sữa cho hiệu quả cao nhất, năng suất đạt từ 1000 – 1500quả/cây đối với cây từ 8 năm tuổi trở lên. Trọng lượng quả khá lớn đạt trung bình 200-300gam/quả. ☐ Vỏ quả khi chín có màu hột gà, tươi bóng, phẩm chất ngon, có giá bán cao nhất. ☐

☐ Các giống Vú sữa tím, vú sữa nâu có năng suất thấp hơn, trái nhỏ hơn nhưng chín sớm hơn so với vú sữa lò rèn.

1.2: Nhân giống:

Trong sản xuất hiện nay có 2 phương pháp nhân giống cây vú sữa đó là:

+ Nhân giống bằng phương pháp chiết cành:

☐ Chọn các cây cho năng suất cao và độ tuổi từ 6 – 10 năm tuổi. trên cây chọn các cành bánh tẻ khỏe mạnh không sâu bệnh có độ tuổi từ 12 – 14 tháng tuổi, cành nằm ngang, da vừa hóa gỗ không mang cành vượt chọn làm cành chiết.

+ Nhân giống bằng phương pháp ghép.

☐ Có nhiều cách ghép, tuy nhiên trong sản xuất hiện nay ☐ ghép áp cành treo bầu và ghép mắt được áp dụng phổ biến nhất. ☐

2. Mật độ và khoảng cách trồng:

☐ Tùy theo điều kiện vùng cao thấp, và điều kiện mương liếp chúng ta có thể bố trí theo các khoảng cách sau: hàng cách hàng 6m , cây cách cây 8m với mật độ khoảng 200 – 22cây/ha. ☐

☐ Các vùng đất cao bố trí khoảng cách 6 m X 6m /cây theo kiểu nanh sấu. với mật độ 250 – 270cây/ha.

3- Kỹ thuật trồng và chăm sóc:

3.1 Thời vụ trồng: ☐

☐ Vú sữa có thể trồng quanh năm, nên trồng vào đầu mùa mưa để có thể tăng tỷ lệ sống

3.2: Chuẩn bị hố trồng và cách trồng:

☐ Tiến hành đào hố trước lúc trồng từ 20 – 30 ngày kích thước hố rộng ☐ 45- 50cm, sâu 25- 30cm, ☐ mỗi hố bón 15- 20kg phân hữu cơ, 100gam DAP, 200 – 300g super lân và 5 – 10g Basudin 10H ☐ các loại phân này được trộn đều với lớp đất mặt sau đó cho vào hố trồng.

Cách trồng: đặt bầu cây thẳng đứng, mặt bầu ngang với mô đất trồng, cắt bỏ võ bầu lấp đầy hố bằng hỗn hợp trên, nét chặt, cắm cọc cố định cây và tưới nước. Sau khi trồng trong giai đoạn đầu cần che bóng cho cây hạn chế bớt ánh sáng☐mặt trời chiếu trực tiếp đến cây trong thời gian 1 – 2 năm đầu.

☐☐ Do rễ cây vú sữa ăn nông nên nhiệt độ của đất cao sẽ ảnh hưởng đến bộ rễ. do vậy cần phải tủ gốc cho cây lằng rơm rạ, lá mục... để giữ ẩm cho đất . Khi tủ gốc cần tủ cách gốc 30 – 50cm.

3.3 Tỉa cành, tạo tán:☐

☐☐ Trong các năm đầu nên tỉa bớt các cành át gốc chỉ để lại các cành phân bố trên cao và các cành phân bố đều cho các hướng, để sau này tạo được tán cây tròn và không chế chiều cao không để cây vượt quá 5m . Cắt bỏ các cành vượt trong tán, cành sâu bệnh, cành phụ ốm yếu, cành mọc sát mặt đất.

☐☐ Đối với vườn đã cho thu hoạch cần chú ý tỉa bỏ bớt các cành mọc đứng bên trong tán, cành rũ, cành yếu, cành mang sâu bệnh... để giúp cây thông thoáng và kích thích ra chồi mới.

Sau mỗi vụ thu hoạch nên cưa bỏ 1 – 2 cành vươn cao, ít lá, và có biểu hiện sinh trưởng phát triển kém. Chúng ta có thể cưa ngắn các cành này chỉ còn lại khoảng 50 – 60cm tính từ gốc cành., vết cưa nghiêng 45° để tránh đọng nước, dùng sơn phết lên bề mặt cưa. Sau thời gian khoảng 30 ngày từ vết cưa có thể cho rất nhiều chồi mới, cần tỉa bỏ chỉ chừa lại 2 – 3 chồi khỏe và phân bố đều các hướng. Khi chồi phát triển khoảng 50cm thì tiến hành bấm đọt hủy đỉnh sinh trưởng để kích thích chồi phân cành. trong thời gian này cần chú ý theo dõi các loại côn trùng phá hoại để có biện pháp xử lý thích hợp.

☐☐ Đối với vườn cây cho trái lâu năm trên 20 tuổi cây quá cao có thể tiến hành đốn trẻ hóa cho cây. Kỹ thuật trẻ hóa cần tiến hành trong 2 – 3 năm liên tiếp và từng phần từng năm để có thể vẫn cho thu hoạch. Các cành mới có khả năng cho quả sau 15 – 18 tháng.

3.4 tưới nước:

Tưới đủ nước cho cây là một yếu tố giúp cây sinh trưởng phát triển tốt. tưới đủ nước sau thời kỳ khô hạn sẽ giúp cây ra hoa đồng loạt và đảm bảo tỷ lệ đậu quả cao.

Ở giai đoạn cây con cần tưới 3 – 5 lần /tuần với lượng nước từ 20 – 30lít/cây nhất là trong giai đoạn mùa nắng và giai đoạn mới trồng.

Giai đoạn cây ra hoa kết trái cần tưới đủ nước giúp cây tăng đậu trái và trái mau lớn.

3.5 Bón phân:

+ Thời kỳ kiến thiết cơ bản☐

Trong năm đầu tiên tưới 20 – 30g phân DAP hòa trong 20 lít nước tưới cho cây. Từ năm thứ 2 trở đi lượng phân bón trong năm là 2 kg☐phân urê + DAP + NPK (20-20-15) với tỷ lệ 1-1-1 chia làm 4 lần bón trong năm và cách nhau 3 tháng lần.

+ Thời kỳ kinh doanh☐

Sau khi trồng từ năm thứ 5 trở đi là cây bắt đầu cho trái ổn định. và cũng là giai đoạn vườn cây kinh doanh. cho nên bón phân cho cây nên bón theo 4 giai đoạn như xử lý ra hoa, đậu quả, nuôi quả, trước thu hoạch 1 tháng. lượng phân bón thay

đổi theo sản lượng và năm tuổi của cây.

Lần 1: giai đoạn xử lý ra hoa: ngay sau khi thu hoạch trái vụ trước bón 10kg vôi sau đó 10 – 15 ngày bón thêm 20 – 40 kg phân hữu cơ hoai + 3 – 4 kg NPK loại 20 – 20 – 15.

Lần 2: Bón sau khi trổ hoa trái có đường kính khoảng 1cm với lượng bón : 1 – 2kg urê + 1- 2kg DAP

Lần 3: Bón lúc trái có đường kính 3cm dùng hỗn hợp 2 -3 kg phân NPK 20- 20- 15, + 1-2kg KCl

Lần 4: trước thu hoạch 1-1,5tháng lượng bón: 1-2kg phân NPK 20-20-15 + 1-2kg KCl

Các lần bón trên cách nhau khoảng 2 tháng.

Phương pháp bón:

Trước khi bón phân nên thu dọn vật liệu từ gốc sau đó xới xáo theo rãnh có độ sâu khoảng 5 – 10cm ở vị trí 2/3 đường kính tán cây . Bón phân vào rãnh sau đó tưới nước liên tục 5 – 7 ngày cho phân tan ra thấm vào đất.

3.6 Xử lý ra hoa:

Để giúp cây ra hoa đều và tăng đậu trái, thu hoạch đồng loạt

Xử lý ra hoa khi cây trưởng thành cho quả ổn định từ năm thứ 7 trở đi áp dụng hình thức điều tiết nước và phân bón. Lúc chuẩn bị thu hoạch quả khoảng tháng 11 các bước tiến hành như sau

Gom sạch lá rụng trên mặt liếp để phơi khô đất, đồng thời xiết cạn nước trong mương cho đến khi thu hoạch xong tia bỏ các quả còn con, tia bỏ các cành già, cành vô hiệu, cành vượt, cành sâu bệnh.

Đến tháng 2 – 3 bơm nước tràn lên mặt liếp, từ 2 – 3 lần và mỗi lần cách nhau từ 4-5 ngày. yêu cầu mặt liếp phải ẩm.

Bón toàn bộ ượng phân đợt 1 và tưới thật ẩm và liên tục cho đến khi cây ra hoa.

3.7 Phòng trừ sâu bệnh.

+ **Các loại sâu bệnh hại chính như sau:**

- Sâu đục quả: gây hại từ khi quả có đường kính 2cm cho đến lúc chín.

- Sâu ăn Bông: gây hại khi cây ra hoa.

- Sâu đục cành: gây hại trên cành và hại quanh năm nên phải theo dõi à phòng trị,

Rệp sáp: Gây hại chủ yếu vào mùa khô trên các bộ phận của cây.

+ **Các loại bệnh:**

- Bệnh thán thư gây thối quả: Bệnh gây những đốm đen trên trái sau đó lan dần ra có thể làm thối quả hoặc làm chai thịt quả.

- Bệnh thối quả do thu hoạch, vận chuyển không đúng kỹ thuật tạo xây xát.

- Bệnh Bò hóng: Bệnh gây các đám muội đen bám trên lá , thân, quả. Thường bệnh này hay đi kèm theo rệp sáp làm ảnh hưởng đến quang hợp của cây cũng như chất lượng quả.

Chú ý theo dõi các loại sâu bệnh hại và có biện pháp phòng trị kịp thời. Áp dụng triệt để các biện pháp IPM, tia bỏ các cành sâu bệnh, cành phía trong tán tạo thông thoáng . Có thể dùng các loại thuốc sinh học, thảo mộc để phun cho cây.

3.8 Thu hoạch:

- ☐ Đối với vú sữa từ khi đậu quả đến khi thu hoạch kéo dài khoảng 180 – 200 ngày tùy theo giống và mùa vụ.
- ☐ Cần tiến hành thu hoạch khi trái chín sinh lý trên cây tức là lúc quả phát triển đạt đến hình thái và màu sắc đặc trưng của giống.
- ☐ Khu thu hoạch nên thu cả cuống, loại bỏ quả sâu bệnh, quả bị tổn thương, cho vào các thùng và có giấy lót tránh va chạm.